
Handling 2025 nr 42

Motion av Patrik Höstmad (D) om ett mer systematiskt och aktivt arbete inom brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan

Göteborgs Stad behöver tillsammans med de goda krafterna i samhället mer systematiskt och aktivt kraftsamla kring det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. *Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026* beskriver att alla som lever, verkar eller vistas i staden ska vara trygga och säkra i Göteborg. Ingen ska behöva begränsa sitt vardagsliv eller avstå från att besöka en plats på grund av rädslan för att utsättas för brott. En väl utvecklad Områdessamverkan är central i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet för att säkerställa säkra, trygga och attraktiva platser och områden där människor bor och verkar.

Områdessamverkan innebär att staden, fastighetsägare, polis och andra aktörer går samman i en fristående, icke vinstdrivande organisation för att ta gemensamt ansvar i ett geografiskt område. Även begreppen platssamverkan och Business Improvement District (BID) används för Områdessamverkan. Syftet är att skapa tydligare villkor och bättre förutsättningar för aktörerna i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Vanligt är en organisering med samverkan genom en ideell förening. Områdessamverkan innebär informationsutbyte, samverkade planer och olika former av insatser där alla bidrar för att öka attraktivitet och trygghet, hantera sociala utmaningar och hindra kriminell aktivitet. Det kan bland annat innebära åtgärder som att hindra kriminalitet i lokaler och offentliga miljöer, att upprusta och utveckla byggnader och offentliga miljöer så att de är attraktiva och trygga samt att organisera trivselskapande aktiviteter. Fastighetsägarna – offentliga (kommun, region och stat), privata och bostadsrättsföreningar – är nyckelaktörer med sina fastighetsrelaterade verktyg för att kunna mota kriminell verksamhet.

Områdessamverkan lyfts tydligt det nationella brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. *Utredningen om åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön (SOU 2025:5)* understryker att Områdessamverkan i första hand ska bygga på frivillighet, men förslår samtidigt en lagstiftning för att kunna säkerställa en långsiktig och förutsebar finansiering för samverkan. Platssamverkan beskrivs som mycket viktigt även i regeringens skrivelse *Ny strategi för levande och trygga städer (Skr. 2024/25:96)*.

Områdessamverkan är ett väl beprövat arbetssätt som är rapporterat och beforskat, framför allt internationellt. Där samverkan har fungerat bra kan tydliga positiva förändringar observeras och aktörerna får tillgång till verktyg för att hantera problem, som de annars inte kan göra något åt. Exempel på organisationer med olika former av plats- eller områdessamverkan i Göteborg är Avenyföreningen, Citysamverkan, BID Gamlestaden, BID Kville, Innerstaden Göteborg, Bergsjön 2031, (B)id Stigberget, BID Frölunda Tynnered, Lövgärdet (avtal med 2 fastighetsägare), Fastighetsägarnätverk Långgatorna-Järntorget och Bo Bra i Biskopsgården 2.0.

De olika samverkansorganisationerna har vuxit fram ad hoc vid olika tidpunkter utan någon övergripande styrning från Göteborgs Stad. Det har gjort att samverkansformerna ser olika ut och att stadens engagemang varierar – allt från att betala in föreningsavgift och bidra med omfattande personella resurser till att helt tacka nej till att vara en aktiv medlem. I det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet nämns platssamverkan kort som ett verktyg, men utan att ge någon utvecklad vägledning. Vissa av stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdrag och insatser riktas enbart mot de kommunägda fastigheterna, trots att många göteborgare även påverkas av kvaliteten i förvaltning hos privata fastighetsägare.

Det kan finnas skäl till variation i organiseringen av samverkan utifrån områdets lokala förutsättningar. Dock har avsaknaden av en övergripande styrning medfört att det snarare är tillfälligheter än systematik bakom val av organisationsform och hur mycket staden engagerar sig. När stadens förvaltningar och bolag arbetar osammanhängande och oförutsägbart försämras förutsättningarna för fastighetsägare, polisen och andra aktörer att starta upp och engagera sig i Områdessamverkan.

Göteborgs Stad behöver därför utveckla ett mer samlat arbetssätt för Områdessamverkan inom staden och mellan staden, polisen, fastighetsägare och övriga aktörer. Det finns behov av ett utpekat ansvar och en samordnande roll med uppdraget att systematisera och driva utvecklingen av Göteborgs Stads arbete med Områdessamverkan. Ett sådant ansvar och en sådan funktion skulle till exempel kunna vara placerad i en socialnämnd för att ligga nära verksamheten eller hos stadsledningskontoret, till exempel avdelningen för brottsförebyggande och trygghet, motiverat av avdelningens kompetens och att flera nämnder och bolag berörs. Lämplig placering behöver utredas.

Vid framgångsrik Områdessamverkan tenderar till exempel narkotikaförsäljning, ordningsstörningar och skadegörelse flytta till närliggande områden. Därför är det viktigt att det skapas en kontinuerlig väv av Områdessamverkan över större områden där alla bidrar i sin närmiljö. Med anledning av detta är det viktigt att Göteborgs Stad arbetar aktivt med att engagera fastighetsägare och övriga civilsamhället till etablering av Områdessamverkan där den inte redan finns.

Syftet med motionen är till att tillsammans med samhällets goda krafter skapa ett tryggare och trivsammare Göteborg.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samverkan med socialnämnderna, utreda lämplig placering av ansvar och funktion för samordning, systematisering, kunskapshöjning och ökad framdrift i Göteborgs Stads arbete med brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan.
2. Socialnämnderna får i uppdrag att, i samverkan med kommunstyrelsen, arbeta aktivt med ett utåtriktat arbete för att skapa ökat intresse för brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan inom fler områden samt att stödja etablering av brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan.
3. Kommunstyrelsen, socialnämnderna och stadsmiljönämnden får i uppdrag att stötta och medverka i *alla* de bärkraftiga initiativ till brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan som initieras av externa aktörer i Göteborg.

Patrik Höstmad (D)